

55 Kongres ERA-EDTA w Kopenhadze w 2018 roku – podsumowanie udziału polskich nefrologów

Niniejsze opracowanie jest już dziewiątym sprawozdaniem z kongresu Europejskiego Towarzystwa Nefrologicznego – Europejskiego Towarzystwa Dializy i Transplantacji (ERA-EDTA) jakie ukazują się w *Nefrologii i Dializoterapii Polskiej* od 2010 roku. Dotyczy ono 55 Kongresu ERA-EDTA, który odbywał się w dniach 24-27 maja 2018 roku w Kopenhadze w Danii. Najważniejszy europejski kongres nefrologiczny zorganizowany został w kooperacji z Duńskim Towarzystwem Nefrologicznym (DTN). Tegoroczny Kongres miał jeden ważny temat: „Kidney disease – new paradigms, new challenges. New challenges, new opportunities”. Jak zawsze wzięła w nim udział duża grupa polskich nefrologów, którzy traktują każdy Kongres ERA-EDTA jako najważniejsze wydarzenie nefrologiczne w Europie. Wśród tej grupy wielu naszych reprezentantów brało czynny udział.

(NEFROL. DIAL. POL. 2019, 23, 51-54)

55th ERA-EDTA Congress in Copenhagen, 2018 – summary of Polish nephrologists participation

This paper is the ninth report from the annual congress of the European Renal Association – European Dialysis and Transplant Association (ERA-EDTA) to be published in *Nefrologia i Dializoterapia Polska*. It concerns the 55th Congress of the ERA-EDTA held in Copenhagen, Denmark on 24-27 May 2018. This major European congress of nephrology was organised in close cooperation with the Danish Society of Nephrology (DSN). This year's leading subject was: “Kidney disease – new paradigms, new challenges. New challenges, new opportunities”. Regarding the ERA-EDTA congresses as Europe's most important event in the field of nephrology, a substantial group of Polish nephrologist participated, many of whom actively.

(NEPROL. DIAL. POL. 2019, 23, 51-54)

Wprowadzenie

Kolejny, 55 Kongres ERA-EDTA odbywał się w Kopenhadze, stolicy Danii, w dniach 24-27 maja 2018 roku. Obecne sprawozdanie jest już dziewiątym, ukazującym się na łamach *Nefrologii i Dializoterapii Polskiej*. W kongresie wzięło udział blisko 7 tys. uczestników, a z wystawcami i gośćmi 9598 osób. W tym roku z Polski było 201 delegatów, o kilkanaście osób mniej niż w roku poprzednim, co spowodowa-

ło, że opuściliśmy pierwszą dziesiątkę krajów najliczniej uczestniczących w Kongresie. Pomimo tego, Kongresy ERA-EDTA są nadal najpopularniejszymi wydarzeniami nefrologicznymi wśród polskich nefrologów i takimi pozostaną przez kolejne lata. Warto zaznaczyć, że coraz więcej uczestników pochodzi z poza Europy. Wszystkie wydarzenia związane z Kongresem odbywały się w znanym centrum kongresowym Bella Center (Ryc. 1) [1,2].

Rycina 1
Centrum Kongresowe „Bella Center” w Kopenhadze (fot. Janusz Ostrowski).
Congress Center „Bella Center” in Copenhagen.

Ostrowski Janusz^{1,2}

¹Zakład Historii Medycyny Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego w Warszawie
Kierownik:

Dr hab. Janusz Ostrowski

²Sekcja Historyczna Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego

Przewodniczący:

Prof. dr hab. med. Bolesław Rutkowski

Słowa kluczowe:

- historia nefrologii
- 54 Kongres ERA-EDTA w Kopenhadze

Key words:

- history of nephrology
- 54th ERA-EDTA Congress in Copenhagen

Podziękowania: Dziękuję serdecznie Pani Silvii Menoni z biura ERA - EDTA za umożliwienie uzyskania szczegółowych danych liczbowych związanych z Kongresem ERA - EDTA w Kopenhadze.

Autor nie deklaruje konfliktu interesów

Otrzymano: 08.01.2019

Zaakceptowano: 15.02.2019

Adres do korespondencji:

Dr hab. Janusz Ostrowski
Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego
Zakład Historii Medycyny
01-826 Warszawa, ul. Kleczewska 61/63
tel. 54 412 96 00, fax 54 412 96 10
e-mail: janusz.ostrowski@cmkp.edu.pl

Komitet Naukowy

Na czele Komitetu naukowego, który przygotował interesujący program naukowy stał prof. Vladimir Cesar z Republiki Czeskiej, członek honorowy PTN. W składzie Komitetu znalazło się jeszcze 21 uczonych z 14 krajów europejskich, wśród nich, tak jak w 2017 roku w Madrycie, dwoje Polaków, prof. Jolanta Małyszko i prof. Andrzej Więcek (również członek honorowy PTN). Warto zauważyć, że wśród tego grona poza wymienionymi było jeszcze 4 członków honorowych naszego towarzystwa: profesorowie Jürgen Floege i Christoph Wanner z Niemiec, Peter Stenvinkel ze Szwecji i Carmine Zoccali z Włoch.

Recenzenci

Na czele Komitetu oceniającego nadesłane na Kongres prace stanął prof. Danilo Fliser z Niemiec. Łącznie nadesłano 2165 prac, o nieco ponad 300 mniej niż w roku ubiegłym, a do prezentacji zakwalifikowano 1788, ponad 100 mniej niż w Madrycie. Procent zakwalifikowanych prac wynosił 82. W skład Komitetu weszło 321 recenzentów, wśród nich 16 (w 2017 roku 15) z Polski. Byli nimi profesorowie: Marcin Adamczak, Michał Chmielewski, Jerzy Chudek, Alicja Dębska-Ślizień, Magdalena Durlik, Marian Klinger, Mariusz Kusztal, Monika Lichodziejewska-Niemierko, Jolanta Małyszko, Michał Nowicki, Bolesław Rutkowski, Tomasz Stompór, Władysław Sułowicz, Andrzej Więcek, Janusz Witowski i Wojciech Załuska. Szczegółowe dane liczbowe dotyczące udziału i aktywności polskich uczestników kongresu przedstawiono w tabeli I.

Kursy ustawicznego kształcenia i sesje przedkongresowe

Otwarcie nieoficjalne Kongresu odbyło się rano 24 maja, podczas którego prezydenci Kongresu, ERA-EDTA i DTN wygłosili krótkie przemówienia powitalne. Po nich tradycyjnie już odbywały się kursy ustawicznego kształcenia (CME Courses) organizowane głównie przez grupy robocze ERA-EDTA. Odbyło się 18 takich sesji. Brali w nich udział także polscy przedstawiciele. W 2 kursie organizowanym przez EU-RECA-m Working Group prof. Jolanta Małyszko była współprowadzącą sesji „New therapeutic approaches to improve cardio-

Rycina 2
Profesor Andrzej Więcek otrzymuje dyplom (fot. Larry Young – ERA-EDTA).
Professor Andrzej Więcek receiving a diploma.

vascular outcomes in CKD patients”. Natomiast w kursie 15, „Onconephrology, prof. Jerzy Chudek był współprowadzącym sesji i wygłosił także wykład „CKD in malignancy cause or consequence”. W drugiej części tego samego kursu ponownie prof. Jolanta Małyszko współprowadziła sesji i wygłosiła wykład zatytułowany „Hypertension in malignancy- comorbidity or complication of the therapy”.

Uroczyste otwarcie

Oficjalne i jednocześnie uroczyste otwarcie miało miejsce po kursach CME. Uroczystość rozpoczął Prezydent Kongresu prof. Bo-Feldt-Rasmussen wygłaszając przemówienie powitalne. W podobnym tonie miała wystąpienie prof. Ulla Wewer, dziekan Uniwersytetu w Kopenhadze. Aktualny Prezydent ERA-EDTA, prof. Carmine Zoccali wygłosił kolejne przemówienie.

Po nich przystąpiono do wręczania nagród. Nagrodę ERA-EDTA za osiągnięcia w dziedzinie nauk podstawowych mających wpływ na rozwój nefrologii otrzymał prof. Hans-Joachim Anders, za wybitny wkład w rozwój kliniczny nefrologii otrzymał prof. Jürgen Floege, za wkład w rozwój ERA-EDTA prof. Andrzej Więcek, poprzedni Prezydent towarzystwa. Nagrodę Stanleya Shaldona dla młodego nefrologa otrzymał Shrikant Ramesh Mulay. Ten fragment kongresu zakończyło przemówienie powitalne Przewodniczącej DTN Lisbet Brandi oraz wykład otwarcia prof. Tonie Cathomena „Gene editing: powerful new tool for nephrology research and therapy” (Ryc. 2).

Przewodniczący sesji

Ośmioro polskich uczestników przewodniczyło sesjom naukowym. W pierwszym naukowym dniu Kongresu byli to dr hab. Janusz Ostrowski (sesja organizowana wspólnie z International Association for the History of Nephrology) oraz prof. Andrzej Więcek współprowadził sympozjum „A new life for sodium in Nephrology”. W kolejnym dniu, w sobotę, sesjom współprzewodniczyli prof. Krzysztof Narkiewicz (sympozjum „Hot topics in hypertension”), prof. Andrzej Więcek (sympozjum „Plasma cell dyscrasias and the kidney”, ponownie prof. Krzysztof Narkiewicz (sesja doniesień ustnych „Clinical hypertension 2”), prof. Jolanta Małyszko (sympozjum „New biomarkers of CKD progression”) oraz prof. Joanna Matuszkiewicz-Rowińska (sesja doniesień ustnych „AKI clinical 2”). W ostatnim dniu Kongresu sympozjum „AKI biomarkers and risk factors” prowadziła prof. Jolanta Małyszko (Ryc. 3, 4).

Tabela I

Aktywność uczestników w 55 Kongresie ERA-EDTA w Kopenhadze.

Contribution of the participants in the 55th ERA-EDTA Congress in Copenhagen.

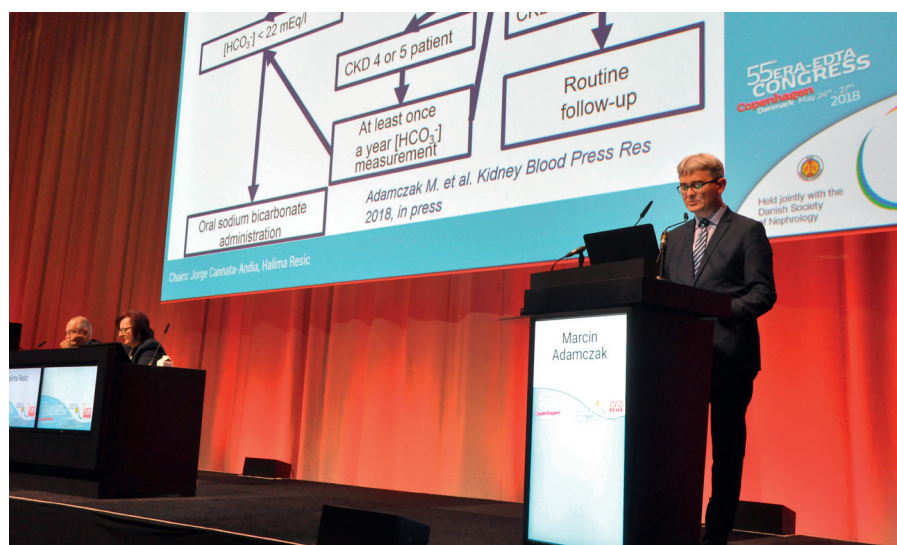
Liczba nadesłanych streszczeń	
Ogółem	2165
Z Polski	57
Odsetek	2,6%
Liczba prac zakwalifikowanych do prezentacji	
Ogółem	1788
Odsetek	82,6%
Z Polski	46
Odsetek	80,7%
Odsetek prac z Polski z całości przyjętych	2,6%

Rycina 3
 Autor publikacji jako współprzewodniczący sesji (fot. Maria Ostrowska).
 The author of the publication as a co-chairman of the session.

Rycina 4
 Prof. Jolanta Malyszko jako współprzewodnicząca sesji (fot. Janusz Ostrowski).
 Prof. Jolanta Malyszko as a co-chairman.

Rycina 5
 Prof. Marcin Adamczak w czasie wykładu (fot. Janusz Ostrowski).
 Prof. Marcin Adamczak presenting his lecture.

Wykładowcy

Polacy wystąpili także podczas sympozjów i sesji doniesień ustnych wygłaszając wykłady. W drugim dniu kongresu byli to prof. Marcin Adamczak („Does metabolic acidosis correction prevent chronic kidney disease progression?”) oraz prof. Jolanta Malyszko („Cl-AKI: are the contrast agents really harmful?”). W drugim dniu wykładowcami byli prof. Krzysztof Narkiewicz („Potential new targets for antihypertensive therapy”) oraz prof. Andrzej Więcek („Clinical consequences of hypervolemia in CKD patients”). W ostatnim dniu kongresu wystąpili: prof. Andrzej Januszewicz („Resistent hypertension: an update”), prof. Marian Klinger („Interstitial fibrosis in kidney transplant recipients”) i prof. Michał Nowicki („Mechanism of hypertension induced by erythropoietin and related agents” (Ryc. 5, 6, 7).

Doniesienia ustne

Tylko dwie prezentacje były wygłoszone przez polskich nefrologów w czasie sesji doniesień ustnych. Dr Piotr Mydel z Wydziału Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii Uniwersytetu Jagiellońskiego był członkiem zespołu międzynarodowego przedstawiającego swoją pracę, a także dr Piotr Skrzypczyk z Kliniki Pediatrii i Nefrologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego w imieniu zespołu.

Sesje plakatowe

Podczas kongresu odbyły się 2 sesje plakatowe. W czasie tych sesji przedstawiono łącznie 1602 plakaty, z czego 45 pochodziło z Polski jako prace wykonane w jednym ośrodku, wieloośrodkowe, a także pojedyncze we współpracy z ośrodkami zagranicznymi. Najwięcej prac pochodziło z ośrodków warszawskich, a także wrocławskich.

Nagrody

Dwoje polskich nefrologów otrzymało nagrody. Wśród 8 najlepszych prac prezentowanych przez młodych nefrologów była dr Katarzyna Nowańska z Wrocławia za pracę „Endothelin A (ETA) receptors expressed in glomeruli of renal transplant patients may be associated with antibody mediated rejection”. Nagrodą było 1000 € oraz bezpłatne członkostwo w ERA-EDTA i dyplom. Wśród najlepszych abstraktów prezentowanych przez młodych nefrologów znalazł się także dr Piotr Skrzypczyk z Warszawy za pracę zatytułowaną „Serum Klotho is correlated to cardiovascular complication on chronic kidney diseases in children”. W nagrodę otrzymał 500 € oraz bezpłatne członkostwo i certyfikat.

Sympozja sponsorowane

Sympozja sponsorowane są już stałym elementem każdego kongresu ERA-EDTA. W czasie ostatniego kongresu. Prof. Andrzej Więcek brał udział w takim sympozjum organizowanym przez firmę Medice Arzneimittel Pütter, podczas którego wygłosił referat zatytułowany „Results of the NOPHOS study – Combination of nicotinamide & phosphate binders: A new appro-

Rycina 6
 Prof. Andrzej Januszewicz podczas wykładu (fot. Janusz Ostrowski).
 Prof. Andrzej Januszewicz during his lecture.

Rycina 7
 Prof. Marian Klinger w czasie wykładu (fot. Janusz Ostrowski).
 Prof. Marian Klinger presenting his lecture.

ach for the treatment of therapy resistant hyperphosphatemia in patients with end stage renal disease”.

ERA-EDTA – Daily Congress Newspaper

Ciekawym elementem kongresu są także wydawane przez trzy dni gazety kongresowe, w których można znaleźć ciekawe informacje dotyczące kongresu, rozmowy z kluczowymi osobami, podsumowania, a także streszczenia niektórych wykładów czy sesji. W czasie kongresu w Kopenhadze można było przeczytać o dorobku organizacyjnym uzasadniającym przyznanie nagrody dla prof. Andrzeja Więcka, a także omówienia wykładów prezentowanych

w czasie kongresu przez profesorów Marcina Adamczaka, Mariana Klingera i Andrzeja Więcka [3-5].

Podsumowanie

Kończąc krótką relację z 55 Kongresu ERA-EDTA w Kopenhadze należy stwierdzić, że był to udany, dobrze przygotowany pod względem organizacyjnym i naukowym Kongres, a nieco mniejsza liczba uczestników jest tylko przejściowa. Istotny wkład w osiągnięcie sukcesu włożyli także polscy przedstawiciele, którzy byli członkami Komitetu Naukowego, recenzentami nadsyłanych prac, prowadzącymi sesje naukowe i mający wykłady. Mając nadzieję na dalszą naszą aktywność przygotowujemy

się teraz do kolejnego kongresu ERA-EDTA, który będzie się odbywał w Budapeszcie, na Węgrzech w czerwcu 2019 roku.

Piśmiennictwo

1. 47 Kongres ERA-EDTA w Monachium w 2010 roku – osiągnięcia polskich lekarzy. *Nefrol Dial Pol.* 2011; 1: 61-64.
2. 54 Kongres ERA-EDTA w Madrycie w 2017 roku – podsumowanie udziału polskich nefrologów. *Nefrol Dial Pol.* 2018; 22: 34-38.
3. ERA-EDTA – Daily Congress Newspaper. 2018; 1: 9.
4. ERA-EDTA – Daily Congress Newspaper. 2018; 2: 8.
5. ERA-EDTA – Daily Congress Newspaper. 2018; 3: 10, 13.